

Wolne Związki Zawodowe

<https://wzz.ipn.gov.pl/wzz/biogramy/1789,Kazimierz-Switon.html>
2023-06-09, 17:06

Kazimierz Świtoń

Współtwórca Wolnych Związków Zawodowych Górnego Śląska, za swą działalność był szykanowany, wielokrotnie zatrzymywany i aresztowany.

Kazimierz Świtoń urodził się 4 VIII 1931 r. w Katowicach, zmarł 4 XII 2014 r. również w Katowicach; prawie całe życie był związany z tym miastem z wyjątkiem kilku lat po ślubie (1953), kiedy zamieszkał u żony na Mazurach.

Ukończył Zasadniczą Szkołę Zawodową w zawodzie elektromontera; pracował m.in. jako teleradiomechanik (od 1967 r. miał warsztat naprawy sprzętu RTV). Do 1977 r. był członkiem Stronnictwa Demokratycznego. Swoją działalność opozycyjną rozpoczął od udziału w głodówce zorganizowanej przez KOR w kościele św. Marcina w Warszawie w maju 1977 r. w obronie więzionych wciąż robotników z Radomia i Ursusa oraz opozycjonistów (wcześniej, w grudniu 1976 r. i kwietniu 1977 r. wysłał listy protestacyjne do Przewodniczącego Rady Państwa oraz Marszałka Sejmu PRL). Od sierpnia 1977 r. prowadził w

swoim mieszkaniu Punkt Konsultacyjno-
Informacyjny ROPCiO. 23 II 1978 r. powołał (z
Romanem Kściuczkiem, Ignacym Pinesem,
Tadeuszem Kickim i Władysławem Suleckim)
pierwszy w Polsce Komitet Pracowniczy Wolnych
Związków Zawodowych. W czerwcu i lipcu 1978 r.
odbywał karę pięciu tygodni aresztu za posiadanie
wiatrówki bez ważnego zezwolenia, natomiast 14
X tr. po wyjściu z kościoła został napadnięty i
pobity przez czterech milicjantów. Czas do
rozprawy (2 III 1979 r.) spędził w areszcie;
skazany został na rok więzienia, ale wyszedł na
wolność, ponieważ wyrok nie był prawomocny, a
władze wystraszyły się reakcji polskiej i
międzynarodowej opinii publicznej w obronie
Świtonia. W maju (7-27) 1979 r. podjął w bazylice
w Piekarach Śląskich głodówkę, żądając od władz
wyrażenia zgody na włączenie tego miasta do
planu trasy papieskiej pielgrzymki. Rok później
(7-17 V 1980 r.) uczestniczył w głodówce w
kościelnie św. Krzysztofa w Podkowie Leśnej w
obronie uwięzionych opozycjonistów.
Zaangażował się w działalność NSZZ „S”: od 4 IX
1980 r. był w Komitecie Robotniczym Huty
„Katowice”, potem sekretarzem MKR Katowice i
członkiem Zarządu MKZ Katowice, z którego
został usunięty w marcu 1981 r. W lipcu i grudniu
1981 r. był delegatem na I i II Walny Zjazd
Delegatów Regionu Śląsko-Dąbrowskiego,
członkiem Zarządu Regionu, a jesienią 1981 r.
delegatem na I Krajowy Zjazd Delegatów. Był
internowany od 13 XII 1981 r. do 6 II 1982 r. W
kolejnych latach brał udział w demonstracjach w
rocznicę pacyfikacji KWK „Wujek”: 4 XII 1983 r.
został zatrzymany (6 XII aresztowany) podczas
próby wmurowania tablicy upamiętniającej śmierć

górników. Zwolniono go w lutym 1984 r., a w lipcu tr. sprawę umorzono na mocy amnestii. W sierpniu 1988 r. wziął udział w strajku w KWK „Andaluzja”, w lutym 1989 r. w II Zgromadzeniu Delegatów NSZZ „S” Regionu Śląsko-Dąbrowskiego w Ustroniu-Polanie. W latach 1989–1991 był przewodniczącym Społecznego Komitetu Budowy Pomnika ku Czci Górników KWK Wujek w Katowicach Poległych 16 XII 1981. Od 1989 r. należał do Chrześcijańsko-Demokratycznego Stronnictwa Pracy, w latach 1991–1993 był posłem z ramienia Górnośląskiej Chrześcijańskiej Demokracji. W 1998 r. zainicjował akcję w obronie Krzyża na oświęcimskim żwirowisku.

W latach 1977–1990 był rozpracowywany w ramach SOS/SOR „Emisariusz”. Poza wymienionymi powyżej represjami K. Świtonia wielokrotnie zatrzymywano na 48 godzin, w jego mieszkaniu przeprowadzono kilkanaście rewizji, pozbawiono go prawa jazdy i uprawnień rzemieślniczych, usunięto z SD, założono podsłuch, kontrolowano korespondencję, stosowano ciągłą obserwację i otoczono tajnymi współpracownikami.

Na podstawie biogramu zamieszczonego na stronach [„Encyklopedii Solidarności”](#) oraz materiałów z SOR „Emisariusz”

Powiązane informacje

Głodówka w kościelie św. Krzysztofa w Podkowie Leśnej (7-17 maja 1980 r.)

Protest działaczy polskiej opozycji
zainicjowany przez środowisko
KSS KOR. Wśród protestujących
znaleźli się działacze Wolnych
Związków Zawodowych Górnego
Śląska i Wybrzeża.

Kolekcja Kazimierza Świtonia

Kolekcja Kazimierza Świtonia
(IPN Ka 854), przekazana została
do Instytutu Pamięci Narodowej w
2015 r. przez żonę Kazimierza
Świtonia - Dorotę.

Wspomnienia Pani Doroty Świtoń o działalności męża, Kazimierza Świtonia.

Realizacja: Mirosław Chandrała

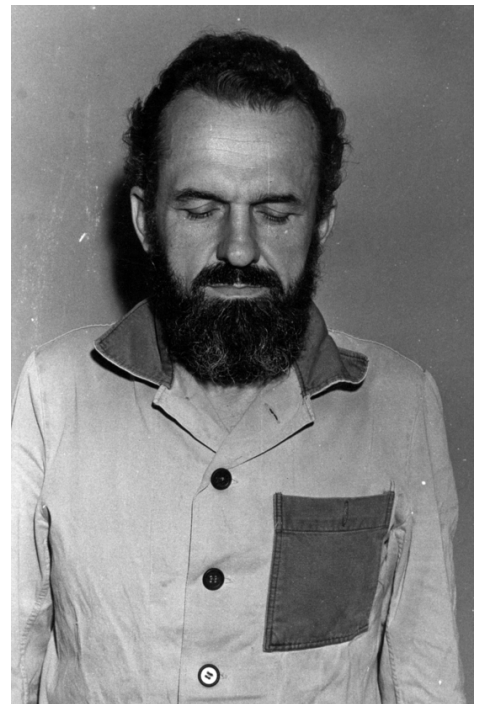
Film dokumentalny pt. „Pierwszy ze Śląska”

Scenariusz i realizacja: Jędrzej
Lipski, Piotr Mielech; Muzyka:

Piotr Surmacz Producent
wykonawczy ML Produkcja 2008
na zlecenie IPN Oddział w
Katowicach

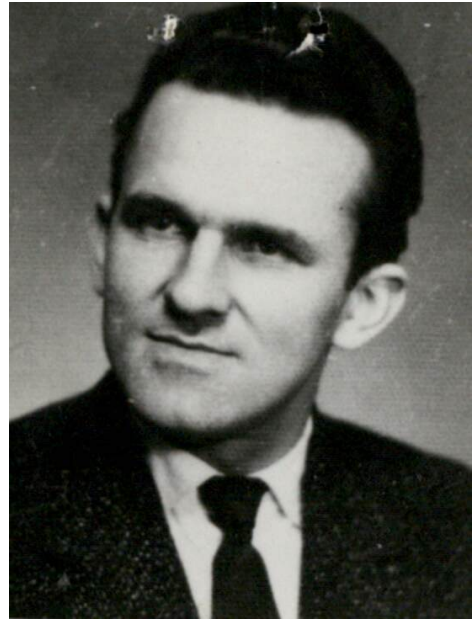
Kazimierz Świtoń, fot. z zasobu IPN

Zdjęcie K. Świtonia z okresu aresztowania w
1978 r., IPN Ka 029/698, t. 1, k. 120

Zdjęcie z głodówki w kościele Świętego Krzyża w Warszawie, 30 XII 1977 r. (K. Świtoń, W. Ziemiński); IPN Ka 048/916, t. 5, k. 4

Kazimierz Świtoń, fot. z zasobu IPN